

Jaaroverzicht 2017

Atradius Dutch State Business

Kerngegevens 2017

	2017	2016	2015
Premie:	€ 103 miljoen	€ 114 miljoen	€ 145 miljoen
Schade:	€ 40 miljoen	€ 15 miljoen	€ 96 miljoen
Provenu's:	€ 137 miljoen	€ 232 miljoen	€ 95 miljoen
Aantal aanvragen:	286	221	279
Aantal uitgereikte dekkingstoezeggingen en -adviezen:	163	116	129
Aantal uitgereikte polissen:	113	96	105
Volume uitgereikte dekkingstoezeggingen en -adviezen:	€ 4,8 miljard	€ 7,5 miljard	€ 4,8 miljard
Volume uitgereikte polissen ¹	€ 2,5 miljard	€ 2,7 miljard	€ 4,5 miljard
Totaal uitreikingen	€ 7,4 miljard	€ 10,2 miljard	€ 9,4 miljard

1 Dit is inclusief polissen op grond van eerder uitgereikte dekkingstoezeggingen.

Atradius Dutch State Business N.V.
David Ricardostraat 1, Amsterdam
Postbus 8982, 1006 JD Amsterdam
Nederland

Tel. +31 (0)20 553 2693
www.atradiusdutchstatebusiness.nl

Atradius Dutch State Business

Jaaroverzicht 2017

- 4 Voorwoord
- 5 Samenwerking tussen de Nederlandse staat en Atradius Dutch State Business
- 8 Nieuwe zaken in 2017
- 9 Investeringsverzekering
- 11 Schadezaken en consolidaties
- 12 Stand van obligo en vorderingen
- 13 Productvernieuwing
- 14 Dutch Trade & Investment Fund en Dutch Good Growth Fund
- 15 Internationale samenwerking
- 16 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
- 18 Financiële resultaten voor rekening van de Nederlandse staat

Voorwoord

Wereldwijd is de economische situatie in 2017 flink verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor. In alle continenten is er sprake geweest van expansie. Dit is ook terug te zien in de exportcijfers voor Nederland. Zo is de uitvoerwaarde van goederen vorig jaar met meer dan 10% gestegen. Ook de eerste maanden van 2018 laten goede groeicijfers zien.

Dit zijn positieve berichten voor u als ondernemer. Er zijn wat wolken aan de hemel, onder meer vanwege de protectionistische maatregelen die door sommige landen worden genomen en de dreiging van een handelsoorlog die daaruit kan voortvloeien. Maar overwegend zullen er in dit jaar weer veel mogelijkheden voor u zijn om zaken te doen.

Wij kijken graag of wij u kunnen helpen om die mogelijkheden daadwerkelijk om te zetten in concrete orders. Precies om die reden hebben we in 2017 onze organisatie aangepast. Wij hebben onder meer een aantal business developers aangesteld, die aan potentiële nieuwe klanten uitgebreid kunnen uitleggen welke producten wij in het assortiment hebben en hoe deze hen kunnen helpen een betere concurrentiepositie te verkrijgen. Op die manier willen wij voorkomen dat exporttransacties niet doorgaan die wel door hadden kunnen gaan als u de weg naar ons had weten te vinden. Vooral in het mkb-segment zijn er immers bedrijven die ons niet kennen, terwijl onze verzekeringen voor hun export goed van pas kunnen komen. Dit past volledig in ons streven om méér te doen voor méér Nederlandse exporteurs.

De cijfers van afgelopen jaar zijn in lijn met dit streven. We hebben meer aanvragen ontvangen dan in 2016 en 2015. Het aantal transacties dat wij hebben kunnen ondersteunen was eveneens hoger dan in de voorgaande twee jaren, net als het aantal nieuwe klanten dat wij hebben kunnen verwelkomen.

Wij willen niet alleen méér exporteurs bereiken, ook willen wij thuis zijn voor de veranderingen die we om ons heen zien optreden. Daarom hebben we vorig jaar een product ontwikkeld dat ondersteuning biedt bij het financieren van hernieuwbare energieprojecten in ontwikkelingslanden. Climate Investor One, een initiatief van de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO, is de drijvende kracht hierachter en heeft daartoe drie fondsen opgericht, voor respectievelijk de ontwikkelingsfase, de bouwfase en de operationele fase van geselecteerde duurzame energieprojecten. Wij zijn

betrokken bij het fonds voor de bouwfase. Voor Nederlandse exporteurs en projectontwikkelaars bieden de fondsen van Climate Investor One interessante mogelijkheden in de transitie naar duurzame energievoorziening.

Verder hebben we ons landenbeleid op de schop genomen. Een belangrijk onderdeel daarvan is de introductie van een nieuwe systematiek voor de vaststelling van landenplafonds. De plafonds worden nu mechanisch bepaald op basis van de landenklasse en omvang van de export. De plafonds voor veel landen zijn hoger dan voorheen. Voor landen in landenklasse 0-3 geldt zelfs, onder voorwaarde dat de betreffende landen investment grade ratings hebben, dat er geen plafond meer zal worden gehanteerd.

Dit is goed nieuws, mede gezien de verwachting van onze landeneconomen dat ondanks de eerder genoemde dreiging van een mogelijke handelsoorlog wereldwijd de economie blijft groeien. Dit geldt zeker voor veel Aziatische economieën, misschien in een iets lager tempo dan voorheen maar nog steeds met een respectabele 5,8% toename van het Bruto Nationaal Product als inschatting voor dit jaar. Ook de groei in Sub-Sahara Afrika is heel behoorlijk (verwachting van 3,4%), zij het dat er veel verschillen tussen de diverse landen zijn en dat bijvoorbeeld de grootste economieën uit de regio (Angola, Nigeria en Zuid-Afrika) hier juist wat schril tegen afsteken. En Latijns-Amerika is relatief gezien de grootste stijger, als de afgelopen jaren als basis worden genomen.

De conclusie is dat wereldwijd er volop kansen blijven voor Nederlandse exporteurs. Wij zijn u graag van dienst om u hierbij te ondersteunen.

Bert Bruning
Algemeen directeur Atradius Dutch State Business

Samenwerking tussen de Nederlandse staat en Atradius Dutch State Business

Atradius Dutch State Business N.V. is de vennootschap binnen de Atradius Groep waarin de activiteiten die wij uitvoeren voor de Nederlandse staat zijn ondergebracht.

De faciliteiten die Atradius Dutch State Business voor de staat uitvoert zijn:

- De ekv (exportkredietverzekering).
- RIV (Regeling Investeringsverzekering). Sinds 1969 verzekert Atradius politieke risico's bij investeringen voor rekening van de staat.
- Het onderdeel exportkredietverzekering en exportfinanciering van het Dutch Good Growth Fund (DGGF).
- Het onderdeel exportkredietverzekering en exportfinanciering van het Dutch Trade & Investment Fund (DTIF).

De ekv en de RIV zijn voor rekening van het ministerie van Financiën. De afspraken met de Nederlandse staat hierover gaan terug tot 1932.

Het DGGF en DTIF zijn voor rekening van het ministerie van Buitenlandse Zaken en worden uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Hiermee werken wij ook samen voor deze programma's. In hoofdstuk 8 gaan we nader in op DTIF en DGGF.

Daarnaast voert Atradius Dutch State Business sinds 2010 voor rekening van het ministerie van Buitenlandse zaken het beheer over een portefeuille zachte leningen aan ontwikkelingslanden ter waarde van ongeveer € 387 miljoen per ultimo 2017.

Risicovaststelling door de staat

Het ministerie van Financiën stelt jaarlijks, na een sondering van de particuliere verzekeringsmarkt, vast welke risico's voor rekening van de ekv kunnen komen, oftewel waar de staat aanvullend aan de particuliere markt is. De parameters voor de vaststelling van welke risico's voor rekening van de staat komen zijn in 2017 vrijwel ongewijzigd gebleven.

Portefeuille

Naast de beoordeling van individuele risico's houden wij ook de totale portefeuille van risico's scherp in de gaten. Deze portefeuille bestaat uit dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen (adviezen zijn toezeggingen met als extra belangrijke voorwaarde dat het landenplafond nog voldoende ruimte biedt), verplichtingen onder lopende polissen, regresobligo's op verzekerde exporteurs onder financieringspolissen, directe garanties en contragaranties, regresobligo's op banken uit hoofde van exportkredietgaranties, alsmede vorderingen op debiteuren in debiteurenlanden die wij hebben na schadevergoeding aan verzekerden. Een traditioneel onderdeel van ons management van de totale portefeuille is het hanteren van landenplafonds. We hebben in 2017 een nieuwe systematiek voor de vaststelling hiervan geïntroduceerd die meer ruimte biedt voor het ondersteunen van uw transacties. Zo hanteren we voor landen in landenklasse 0-3 geen plafonds, mits deze landen een investment grade rating hebben bij de drie grote rating agencies (Fitch, S&P en Moody's). De overige plafonds worden mechanisch bepaald op basis van de landenklasse en omvang van de export. De plafonds voor veel landen zijn hoger dan voorheen. Dit heeft er onder meer toe geleid dat ook de dekkingsadviezsituatie die voor een aantal landen gold, nu in vrijwel alle gevallen is opgeheven.

Overleg met overheid en bedrijfsleven

De Rijkscommissie voor export-, import-, en investeringsgaranties is het overlegorgaan tussen bedrijfsleven, banken, overheid en Atradius Dutch State Business voor exportkredietverzekering.

Een terugkerend agendapunt is de benchmark: een vergelijking op een aantal punten van de ekv-faciliteit met gelijksoortige faciliteiten van andere landen. De afgelopen jaren is deze benchmark door het ministerie van Financiën, in samenwerking met Atradius Dutch State Business, uitgevoerd. In 2017 is besloten om deze praktijk niet voort te zetten. In plaats daarvan zal het ministerie van Financiën

werken aan een meerjarige toekomstagenda. Hierin zullen gewenste en geplande beleidsmatige ontwikkelingen voor de Nederlandse faciliteit worden beschreven.

Brede ondersteuner van export

De ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken en Atradius Dutch State Business hebben gezamenlijk de ambitie om de ekv verder te ontwikkelen tot een instrument dat de export breed ondersteunt. Hiervoor is een strategie ontwikkeld die er in simpele bewoordingen op neer komt dat we méér willen doen voor méér Nederlandse exporteurs. Onder meer hebben we daarom landenbeleid goed bekeken en aangepast. Daarnaast hebben we een nieuw product ontwikkeld dat erop is gericht meer mogelijkheden te creëren voor het ontwikkelen van hernieuwbare energieprojecten in opkomende markten. Meer hierover leest u in hoofdstuk 7 over Productvernieuwing. Ook hebben we vorig jaar een aantal nieuwe functies binnen de organisatie gecreëerd om gericht informatie en ondersteuning te kunnen bieden aan Nederlandse exporteurs die ons nog niet of niet zo goed kennen. Op die manier willen wij ervoor zorgen dat er géén exporttransacties niet doorgaan die wel door hadden kunnen gaan als de Nederlandse onderneming de weg naar ons had weten te vinden. De eerste ervaringen zijn positief. We hebben veel nieuwe klanten kunnen verwelkomen. Ook hebben we in 2017 meer aanvragen ontvangen dan in de voorafgaande twee jaren. Het aantal transacties dat wij hebben kunnen ondersteunen was eveneens hoger.

Agro Care breidt investering in Tunesië uit met investeringsverzekering van Atradius

In 2017 heeft Atradius Dutch State Business een polis afgegeven aan Agro Care voor de verzekering van de politieke investeringsrisico's in Desert Joy, gevestigd in Gabes, Tunesië.

Agro Care is een glastuinbouwbedrijf dat in 1997 is opgericht en heeft inmiddels een teeltoppervlak van 123 hectare aan kassen in Nederland en is daarmee de grootste tomatenproducent van Nederland. Om de tomatenproductie in het winterseizoen te vergroten, heeft het bedrijf geïnvesteerd in glastuinbedrijven in Tunesië (Desert Joy) en Marokko (QTM).

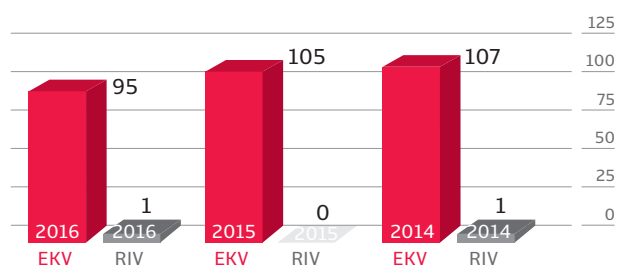
De aandelen van Desert Joy SARL zijn voor 66% in handen van Agro Care Projecten BV en voor 34% in handen van Gaprim SA in Tunesië. Desert Joy exploiteert een tomatenkwekerij in Tunesië met inmiddels 21 hectare aan kassen. Na de opstart in het teeltseizoen 2013/2014 is er in het tweede teeltseizoen opgeschaald waarbij er al kosten-dekkend geproduceerd werd. Voor de volgende teeltseizoenen wil Agro Care verdere uitbreiding realiseren. Desert Joy is de eerste Fair Trade gecertificeerde tomatenkwekerij in het land. Het bedrijf produceert met name voor supermarkten in Noord-Europa, waar de vraag naar duurzaam geproduceerde tomaten steeds groter wordt. Voor deze uitbreidingsinvesteringen heeft Agro Care een investeringsverzekering afgesloten. Onze investeringsverzekering beschermt Nederlandse investeerders

tegen politieke schadeoorzaken bij investeringen buiten Nederland. Hierbij kunt u denken aan (financiële) schade aan de investering als gevolg van oorlog, onteigening of transferproblemen. Op deze risico's heeft de investeerder zelf geen of nauwelijks invloed. Voor een investeerder kunnen deze risico's echter doorslaggevend zijn bij de investeringsbeslissing. Om de investeerder hiertegen te beschermen bieden wij namens de Nederlandse overheid de investeringsverzekering.

De voorgenomen investering is in het belang van Tunesië. Het gebied waar Desert Joy gevestigd is, is gelegen in een gebied waar traditioneel minder werkgelegenheid is. Desert Joy biedt directe werkgelegenheid aan ca. 420 mensen en verwacht dit aantal de komende jaren te gaan verdubbelen. Met de investeringen introduceert Agro Care lokaal nieuwe teelttechnieken, waarmee lokale bedrijven hun teelt en productie kunnen optimaliseren. Desert Joy exporteert alle tomaten, waardoor zij niet concurreert met lokale producenten die voor de thuismarkt produceren. Van de onder Fair Trade verkochte producten wordt 15% van de productieopbrengst in een fonds van de medewerkers gestort, die daarmee (o.b.v. eigen beslisbevoegdheid) projecten kunnen opzetten op gebieden als scholing en gezondheidszorg. Afhankelijk van de ontwikkeling van de Fair Trade omzet kan dit op termijn tot materiële duurzame investeringen leiden die de leefomstandigheden in de regio substantieel kunnen verbeteren.

Nieuwe Zaken in 2017

De uitgereikte polissen zijn als volgt over de faciliteiten verdeeld:

Het volume van uitgereikte polissen daalde naar € 2,5 miljard in 2017 (2016:€ 2,7 miljard). De premie-inkomsten daalden van € 114 miljoen in 2016 tot € 103 miljoen in 2017. Het verschil in inkomsten kan voor een belangrijk deel worden toegeschreven aan enkele grote transacties in de olie- en gasector in 2016.

Uitgereikte polissen per land

23	Nederland
10	Oekraïne
8	China
7	Rusland
5	Liechtenstein
5	Indonesië
5	India
4	Nigeria
4	Angola
4	Brazilië
3	Duitsland
3	Saoedi Arabië
3	Tunesië
3	Verenigde Arabische Emiraten
2	België
2	Verenigde Staten
2	Zambia
2	Ecuador
2	Mexico
2	Panama
14	Overig

Investeringsverzekering

Eind 2017 bedroeg het obligo aan investeringsgaranties circa € 99 miljoen. Dit is een daling van 34,4% ten opzichte van 2016 (€ 151 miljoen). Het obligo over 2017 bestaat uit 13 polissen (2016: 19 polissen) verdeeld over vijf landen. In 2016 zijn de polissen verdeeld over acht landen.

De stand van belangrijkste obligolanden voor de investeringsverzekering was aan het eind van 2017:

	31-12-2017
Oekraïne	€ 54,4 miljoen
Tunesië	€ 15,6 miljoen
Maleisië	€ 13,8 miljoen

WP Toast levert geautomatiseerde broodlijn in Kenia

In het afgelopen jaar hebben wij voor exporteur WP Toast gelieerd aan Werner & Pfleiderer Haton uit Panningen, een transactie in Kenia in verzekering genomen. De transactie betreft de turn-key levering van een industriële bakkerij aan het bedrijf Kenafric Bakery Ltd. in Nairobi/ Kenia.

Het is de verwachting dat de broodconsumptie in Kenia zal blijven stijgen door een groeiende bevolking in combinatie met toenemende verstedelijking, stijgend besteedbaar inkomen en een lagere prijs van tarwe ten opzichte van bijvoorbeeld mais.

Met de nieuwe bakkerij zal Kenafric in staat zijn om niet alleen veel meer broden op de markt te brengen maar ook zal de kwaliteit van de broden constanter en beter zijn. En 'last but not least' de productiekosten zullen substantieel lager zijn. Tevens wordt het door snellere behandeling, verbeterde verpakking en langer houdbaar brood, mogelijk om klanten in een groter gebied te bedienen. De nieuwe lijn wordt de meest geautomatiseerde broodlijn in Kenia.

WP Toast levert het totaalconcept voor de bakkerij: van ontwerp en benodigde machines tot en met de installatie en het trainen van het personeel in het werken met de machines. WP Toast adviseert vooraf ook over het design en vooral over de benodigde aansluitingen in het nieuwe gebouw, zodat dit goed past op de te leveren lijn. De fabricatieperiode bedraagt twaalf maanden.

WP Haton, het zusterbedrijf van WP Toast, levert een groot deel van de machines aan WP Toast voor Kenafric. WP Haton is gespecialiseerd in deegverwerkingsoplossingen. Het bedrijf levert wereldwijd (2016: 104 landen) deegverwerkingssystemen voor bakkerijen met een broodproductie tot 10.000 broden per uur.

Schadezaken en consolidaties

In 2017 is onder de Exportkredietverzekering (EKV) een bedrag van € 37,8 miljoen aan schadevergoedingen uitgekeerd, waarvan € 17,7 miljoen onder de koersrisicodekking. Onder de, inmiddels afgeschafte, Garantieregeling Goede Projecten (GGP) werd € 2,0 miljoen uitgekeerd. Daarmee ligt de totaal uitgekeerde schade aanmerkelijk hoger dan het voorgaande jaar, toen in totaal € 14,7 miljoen werd uitgekeerd.

De grootste schadebedragen zijn in 2017 uitgekeerd op Brazilië (€ 12,1 miljoen), Oekraïne (€ 4,6 miljoen) en Rusland (€ 2,5 miljoen). De schade op Brazilië heeft te maken met voortdurende non-betaling van een private debiteur actief in olie en gas industrie. De schade op Oekraïne is verdeeld over drie verschillende verzekeringen, waarbij er sprake is van één en dezelfde private debiteur, actief in de agrarische sector. De uitkering op Rusland is het gevolg van het faillissement en liquidatie van een regionale bank.

Onder de investeringsverzekering is in 2017 geen schade uitgekeerd.

De ontvangen provenu's (incassoresultaat na schadevergoeding) bedroegen in 2017 in totaal € 137,2 miljoen. Hiervan werd een groot deel, € 99,6 miljoen, ontvangen uit hoofde van in de Club van Parijs gesloten consolidatieregelingen. Er is in 2017 € 94,5 miljoen minder geïncasseerd dan in het jaar ervoor. De grootste bedragen zijn voornamelijk afkomstig uit de schuldenregelingen met Argentinië (€ 80,5 miljoen) en Indonesië (€ 11,0 miljoen). Ook was er een substantieel provenu uit het Verenigd Koninkrijk (€ 17,6 miljoen) als gevolg van de wederverkoop van een vaartuig, waarvoor in 2016 een schadevergoeding werd uitgekeerd. Verder zijn grote bedragen ontvangen vanwege eerder gesloten betalingsregelingen met debiteuren uit Cuba (€ 4,4 miljoen) en Iran (€ 3,8 miljoen).

Tot slot bevat het totale provenubedrag een gerealiseerde koerswinst van € 2,6 miljoen onder de koersrisicoverzekering en € 5,2 miljoen aan provenu dat onder de GGP is ontvangen, waarvan € 3,6 miljoen uit Tadzjikistan. Met Tadzjikistan werd overeenstemming bereikt over een schuld uit de jaren negentig.

Voorts is in 2017 voor € 53,6 miljoen aan betalingen verwerkt onder de leningenportefeuille van de Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden NV, voor welke leningen Atradius Dutch State Business het beheer voert. Per eind 2017 was de omvang van de NIO-portefeuille € 387,0 miljoen.

Stand van obligo en vorderingen

Voor alle overheidsfaciliteiten tezamen bedroeg het obligo (aangepast voor reeds vervallen bedragen en na correctie van het herverzekerd obligo) onder lopende polissen per ultimo 2017 € 10,9 miljard. Eind 2016 was dit € 10,0 miljard. Het totale obligo onder dekkingstoezeggingen bedroeg eind 2017 € 5,9 miljard. Eind 2016 was dit € 4,8 miljard. Eind 2017 stond voor een bedrag van € 449 miljoen aan dekkingadviezen uit, tegenover € 2,1 miljard aan het eind van 2016. Een dekkingadvies is een toezegging dat Atradius Dutch State Business namens de staat de betalingsrisico's zal verzekeren mits er bij het in werking treden van de exportovereenkomst voldoende ruimte is onder het landenplafond.

In het nominale obligo per eind 2017 zijn ook alle nog onder de Trade Finance Faciliteit afgegeven limieten opgenomen ter waarde van in totaal € 393 miljoen. De maximum schadevergoeding voor dekking afgegeven onder de Trade Finance faciliteit is echter aanzienlijk lager. Per eind 2017 is deze faciliteit beëindigd.

In 2017 hebben we 286 aanvragen ontvangen tegen 221 aanvragen in 2016. Ook hebben we daarbij aanvragen ontvangen voor enkele zeer grote transacties.

De vorderingen die Atradius Dutch State Business namens de staat heeft op debiteuren en debiteurenlanden, nadat aan verzekerden schade is vergoed (exclusief het eigen risico van verzekerden en exclusief rente die verschuldigd is na het tijdstip van schadevergoeding), bedroegen in 2017 in totaal € 720 miljoen. Dat is minder dan het jaar ervoor, omdat er per saldo meer provenu is ontvangen dan schade uitgekeerd. Van deze € 720 miljoen is € 457 miljoen opgenomen in de Club van Parijs schuldenregelingen. Eind 2016 bedroegen de vorderingen € 793 miljoen, waarvan € 500 miljoen was opgenomen in Club van Parijs-regelingen.

Productvernieuwing

In 2017 is een start gemaakt met het actief inzetten van het ekv-instrumentarium om goede klimaatprojecten (mede) te ondersteunen. Op deze manier willen we een bijdrage leveren aan het vergroten van de Nederlandse klimaatinspanningen en het vergroenen van onze portefeuille. Wij zien met name een rol voor ons weggelegd bij het aanvullend mobiliseren van kapitaal en financieringen van commerciële financiële instellingen ten behoeve van klimaat gerelateerde projecten in het buitenland. Afgelopen jaar hebben we daarom een product ontwikkeld om Climate Investor One te ondersteunen, een innovatieve faciliteit die zich richt op het ontwikkelen van hernieuwbare energieprojecten in opkomende markten.

Een bestaand product dat we vorig jaar hebben gemoderniseerd is de vooruitbetalingsverzekering. Deze verzekering kunt u gebruiken als u machines of ander groot materieel besteld bij een buitenlandse leverancier en hiervoor vooruitbetalingen moet doen. Hierna geven we een toelichting op beide productvernieuwingen.

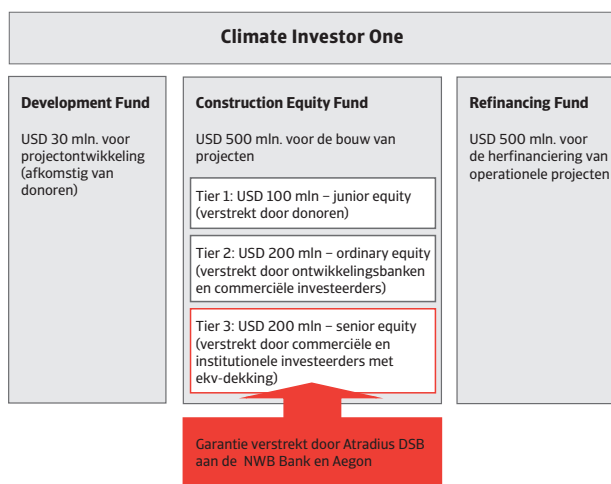
Climate Investor One

Climate Investor One (CIO) is een innovatieve faciliteit, die zich richt op het ontwikkelen van hernieuwbare energieprojecten in opkomende markten in Afrika, Azië en Latijns- en Zuid-Amerika. Dankzij een garantie van de Nederlandse staat hebben Aegon en de Nederlandse Waterschapsbank samen EUR 200 miljoen ter beschikking gesteld aan deze faciliteit. Dit is een significante bijdrage aan het Nederlandse fonds, dat een totale omvang kent van

USD 530 miljoen. Hiermee zal het fonds naar verwachting ca. 20 middelgrote hernieuwbare energieprojecten in opkomende en ontwikkelingslanden kunnen ontwikkelen, bouwen en exploiteren. Nederlandse exporteurs zouden hierbij bijvoorbeeld een rol kunnen spelen door hoogwaardige producten en diensten te leveren aan deze duurzame energieprojecten. Nederlandse projectontwikkelaars zouden met hulp van CIO een complete financieringsoplossing kunnen realiseren voor hun project, van ontwikkelingsfase tot operationele fase. Zowel de Nederlandse exporteurs als projectontwikkelaars kunnen wij hierin bijstaan met onze producten, zoals de exporteurspolis en de investeringsverzekering.

Modernisering vooruitbetalingsverzekering

In 2017 hebben we een al decennia bestaand product afgestoft en gemoderniseerd. Het gaat om de vooruitbetalingsverzekering. Om het industriële productieapparaat weer op te bouwen was Nederland genooddaakt machines in te voeren en daarvoor werden vooruitbetalingen gedaan. Daarbij bestond het risico dat de leverancier niet aan zijn leveringsverplichtingen kon voldoen en ook de vooruitbetalingen niet meer kon terugbetalen. Ook in de huidige tijd kan het zijn dat u vooruit moet betalen aan buitenlandse leveranciers, bijvoorbeeld om machines of ander materieel te kopen die in Nederland niet geproduceerd worden. Dankzij deze verzekering kunt u met een gerust hart uw productiecapaciteit uitbreiden of verbeteren. Zodoende kunt u uw marktpositie verstevigen of een nieuwe markt betreden.

Climate Investor One

De faciliteit bestaat uit drie fondsen, die gezamenlijk de hele 'levenscyclus' van een project ondersteunt: van projectontwikkeling tot de bouw en uiteindelijk verkoop van de energiefaciliteit. Met de opbrengsten uit de verkoop komt wederom kapitaal vrij om nieuwe energieprojecten op te starten. Daarnaast is Climate Investor One bijzonder, omdat zij met donorgeld (USD 130 miljoen) en een garantie van Atradius DSB aanvullend USD 400 miljoen op de private kapitaalmarkt heeft opgehaald.

Dutch Trade & Investment Fund en Dutch Good Growth Fund

Dutch Trade & Investment Fund (DTIF)

Per 1 september 2016 is een fonds gestart onder de naam Dutch Trade & Investment Fund (DTIF), op initiatief van het ministerie van Buitenlandse Zaken. DTIF is bedoeld voor Nederlandse bedrijven die willen investeren in of exporteren naar buitenlandse markten. Voor het onderdeel Investeren kunt u terecht bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Als het gaat om de export van kapitaalgoederen kunt u bij ons terecht. Onder DTIF kunnen wij namens het Ministerie van Buitenlandse Zaken wissels verdisconteren tot een bedrag van € 5 miljoen. Deze mogelijkheid van financiering bieden wij als uw huisbank dat niet voor u kan of wil doen. DTIF is beschikbaar voor landen die het Dutch Good Growth Fund (DGGF, zie hierna) niet bedient, maar waar wel dekkingsmogelijkheden voor bestaan onder het reguliere beleid.

Ervaring

Er zijn tot op heden transacties gefaciliteerd met debiteuren uit o.a. de Dominicaanse Republiek, Canada en Iran.

Dutch Good Growth Fund (DGGF)

Het Dutch Good Growth Fund is eveneens een initiatief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. DGGF is een fonds waaruit financiering en kredietverzekering wordt verschaft aan bedrijven en investeringsfondsen in Nederland en in lage- en middeninkomenslanden (71 landen) ten behoeve van ontwikkelingsrelevante investeringen en exporttransacties, waar reguliere marktpartijen geen capaciteit hebben. Het fonds bestaat uit drie onderdelen, waarvan Atradius Dutch State Business de uitvoerder is van het onderdeel export.

Onderdeel Export

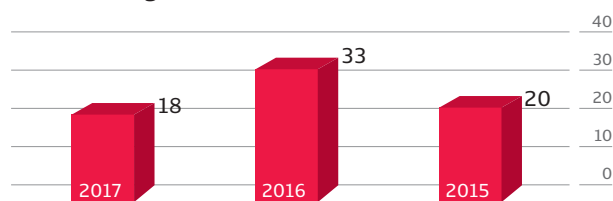
Atradius DSB voert het onderdeel uit dat zich bezig houdt met het onderdeel export van Nederlandse kapitaalgoederen en Nederlandse investeringen in het buitenland. Voor Nederlandse exporteurs van kapitaalgoederen naar een van de DGGF-landen biedt DGGF mogelijkheden als de

transactie niet verzekerd kan worden onder onze reguliere Exportkredietverzekering. De transactie dient dan wel bij te dragen aan de duurzame economische ontwikkeling van het DGGF-land. Dit betekent dat deze een bijdrage levert aan de lokale werkgelegenheid, het verhogen van de productiecapaciteit en kennisoverdracht.

Ervaringen tot nu toe

We hebben vanaf de opening van het fonds kunnen rekenen op behoorlijk wat interesse. Deze interesse heeft na een aanloopperiode geleid tot een groeiend aantal aanvragen onder het DGGF. Atradius DSB heeft tot op heden meer dan 80 aanvragen onder het DGGF ontvangen, waarvan we er vele hebben kunnen accepteren. Enkele voorbeelden van verzekerde transacties onder het DGGF zijn de levering van innovatieve zonnepanelen in Nigeria, een bakkerij-lijn in Mongolië, elektrisch gereedschap in Kenia, een pijnboompitten-fabriek in Afghanistan en een visverwerkingsfabriek in Somalië.

DGGF aanvragen

Internationale samenwerking

Europese Unie (EU) en Organisatie voor Economische samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

De raads werkgroep exportkredieten van de EU is een belangrijk forum voor afstemming van de standpunten van de verschillende EU-landen ten behoeve van de discussies en besluitvorming binnen de Participanten van de OESO. De Participanten, bestaand uit de EU en verder uit de meeste andere OESO-landen, is het orgaan waarin wordt besloten over aanpassingen en wijzigingen inzake de Arrangement (ook Consensus genoemd). De Arrangement vormt de belangrijkste bron van internationale regelgeving voor kredietverzekering. Daarnaast kent de OESO verschillende comités en werkgroepen waarin over deelgebieden wordt overlegd.

Verder wordt het overleg gecontinueerd voor het ontwerp van een nieuwe Arrangement tussen de deelnemers aan de huidige Arrangement enerzijds, en andere landen waaronder met name China, Rusland en Brazilië en andere opkomende economieën anderzijds. Dit overleg (de Internationale Werkgroep (IWG)) vindt buiten het OESO-kader plaats. Na enige voorbereidende bilaterale besprekingen tussen de VS en China zijn de eerste overlegondes in 2013 begonnen. Het doel van het overleg is om tot een wereldomspannende regeling te komen voor overheidsgesteunde exportkredieten. Die moet leiden tot een gelijk spelveld tussen landen, met name tussen landen die zijn gebonden aan de Arrangement en andere landen. Teneinde de onderhandelingen te intensiveren, is er medio 2017 een Secretaris Generaal benoemd die de verdere vergaderingen zal coördineren.

Berner Unie

De Berner Unie is de internationale brancheorganisatie van particuliere en publieke exportkrediet- en investeringsverzekeraars. Atradius is lid van de Berner Unie en is vertegenwoordigd in het bestuur.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid worden steeds belangrijker in onze samenleving. Het nieuwe kabinet heeft dan ook veel aandacht voor klimaat en verduurzaming van onze economie. Dit betekent ook voor Atradius Dutch State Business een groeiende aandacht voor thema's zoals mensenrechten, klimaat, omkoping en transparantie. Dat heeft het afgelopen jaar geresulteerd in beleidswijzigingen en nieuwe initiatieven.

Milieu- en sociale due diligence

Atradius DSB screenet alle aanvragen om te bepalen of een due diligence nodig is. Hierbij wordt gekeken naar de omvang van de transactie, of het een gevoelig gebied en/of gevoelige sector betreft, en of er een verhoogde kans is op mensenrechtenschendingen. Het proces van screening en beoordeling is voorgeschreven in de *'Common Approaches for officially supported export credits and environmental and social due diligence'* (kortweg Common Approaches), die binnen de OESO zijn overeengekomen. Daarnaast hanteren we aanvullend nationaal beleid voor transacties die buiten de reikwijdte van deze afspraken vallen.

Mensenrechten

In 2017 is gestart met de actualisatie van het mvo-beleid voor de ekv. Bij de actualisatie van het mvo-beleid voor de exportkredietverzekering (ekv) is nu een extra screeningscriterium geïntroduceerd. Dit houdt in dat bij een verhoogde kans op project gerelateerde mensenrechtenschendingen een milieu- en sociale beoordeling nodig is. Dit extra criterium komt voort uit de herziening van de OESO Common Approaches uit 2016. Om de aandacht voor mensenrechten verder gestand te doen heeft Atradius DSB tevens een beleidsverklaring *Mensenrechten* gepubliceerd.

Klimaat

In december 2015 heeft de Nederlandse staat het Parijse VN-Klimaatakkoord ondertekend. Sindsdien onderzoeken het ministerie van Financiën en Atradius Dutch State

Business mogelijkheden om het ekv-instrumentarium actief in te zetten voor de ondersteuning van klimaatprojecten. In 2017 heeft dat geleid tot een bijdrage aan de realisatie van Climate Investor One. Door de ekv in te zetten voor het mobiliseren van commercieel kapitaal en financiering ten behoeve van klimaat willen we een bijdrage leveren aan het vergroten van de Nederlandse klimaatinspanningen en het verder vergroenen van onze portefeuille.

Anti-omkoping

Bij het verlenen van verzekering is het uitgangspunt dat de Nederlandse staat en Atradius DSB op geen enkele wijze betrokken willen zijn bij transacties die tot stand komen of zijn gekomen door omkoping. Atradius DSB heeft in 2017 gewerkt aan het actualiseren van het beleid en procedures op dit vlak. Het gaat hierbij om het formuleren van expliciet anti-omkopingsbeleid, wijzigingen in de verzekeringsdocumentatie (en het aanvraagformulier) en informatie over onze due diligence op de Nederlandse exporteur, de buitenlandse afnemer en de eventuele agent. Alle aanvragen waarbij sprake is van de inzet van een agent, worden door Atradius DSB gescreend en beoordeeld. In 2017 zijn geen transacties afgewezen naar aanleiding van een onaanvaardbaar risico op de mogelijkheid van omkoping.

Transparantie

Atradius DSB heeft expliciet transparantiebeleid geformuleerd, de Information Disclosure Policy. Deze maakt inzichtelijk welke informatie wanneer beschikbaar wordt gesteld, op welke wijze, en welke informatie vertrouwelijk is. De lijst met afgegeven polissen gaf al inzicht in de ondersteunde transacties met onder meer informatie over de exporttransactie, de exporteur, de afnemer en de betrokken financier. Het nieuwe beleid betekent uitbreiding van de bestaande lijst met meer informatie over de transactie zelf, de afwegingen, die ten grondslag liggen aan het in verzekering nemen van de transactie en het type verzekering.

Samenwerking met onze belanghebbenden

Voor de actualisatie van het mvo-beleid voor de ekv en het formuleren van nieuw transparantiebeleid heeft Atradius DSB exporteurs, banken, ngo's en branche-organisaties actief betrokken. Een goede samenwerking met deze partijen is van groot belang voor een goed functionerende ekv-faciliteit. In 2017 kwamen de beleidsdocumenten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en transparantie in verschillende bijeenkomsten aan bod. Zo konden alle belanghebbenden hun visie delen op beide documenten.

Milieu- en sociale beoordelingen van afgegeven polissen in 2017

Voor 59 polissen was een milieu- en sociale beoordeling noodzakelijk. Van deze polissen waren 23 aanvragen geclassificeerd als A-project (potentieel grote negatieve milieu- en sociale effecten). Een deel van deze polissen betrof leveringen aan eenzelfde project. Vijf polissen zijn als B-project (potentieel substantiële negatieve milieu- en sociale effecten) en vijf als C-project (weinig tot geen negatieve effecten) geclassificeerd. Er zijn 19 polissen beoordeeld op de reputatie van de exporteur en afnemer, de zogenaamde M- beoordeling. Tot slot zijn er voor 7 polissen E-categorie beoordelingen uitgevoerd waarbij alleen de reputatie van de exporteur wordt beoordeeld. Van alle afgegeven polissen zijn er 78 niet beoordeeld op milieu- en sociale gronden vanwege het type verzekering, de aard van de transactie, de geringe omvang en/of het gebrek aan verwachte gevoeligheden.

Meer informatie

Voor meer informatie over de milieu- en sociale beoordeling bij Atradius DSB en maatschappelijk verantwoord ondernemen kunt u ons Duurzaamheidsverslag 2017 raadplegen.

Financiële resultaten voor rekening van de Nederlandse staat

BERB

In aanvulling op de resultaten op factuurbasis, dat is de manier waarop de resultaten binnen de overheidsfinanciën worden geboekt, geven wij hieronder ook de resultaten op basis van een bedrijfseconomische grondslag weer. De faciliteiten van de staat dienen minimaal kostendekkend te zijn. Voor exportkredietverzekering is dit ook internationaal vastgelegd bij onder meer de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de OESO. Kostendekkendheid houdt in dat de opbrengsten (premies en provenu's) voldoende moeten zijn om de kosten van de faciliteiten (schade-uitkeringen en uitvoeringskosten) over een lange termijn te dekken. Hierdoor wordt ongeoorloofde staatssteun voorkomen. De kostendekkendheid wordt bepaald met behulp van het model voor bedrijfseconomische resultaatbepaling (BERB). Een van de kenmerken van dit model is dat hierin voorzieningen worden getroffen voor uitstaande risico's.

In het model worden voorts, in afwijking van de technische resultaatbepaling op factuurbasis, de uitvoeringskosten van de faciliteiten meegenomen.

Voor het resultaat wordt alleen gekeken naar polissen die zijn uitgereikt vanaf 1999. De modeluitkomsten geven aan dat over de periode 1999-2017 de inkomsten voldoende zijn geweest om de kosten te dekken. Cumulatief is in deze 19-jaars periode een positief resultaat behaald van € 478 miljoen (zie tabel hieronder). Het cumulatieve resultaat over de periode 1999-2016 was € 404 miljoen. In 2017 is er dus is € 74 miljoen toegevoegd aan het resultaat op basis van een bedrijfseconomische grondslag. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de premie-inkomsten, waarvan een deel standaard aan het resultaat wordt toegevoegd.

*Bedrijfseconomisch resultaat van alle faciliteiten (tekenjaar na 1998)
cumulatief over 1999-2017 in miljoenen euro's*

	1999-2017	1999-2016
1 Liquide middelen	753	669
1.1 Premie	1.305	1.202
1.2 Netto schade	- 281	- 296
1.3 Netto koersrisico	- 17	- 2
1.4 Netto rente	41	41
1.5 Uitvoeringskosten	- 296	- 277
2 Vorderingen	235	249
3 Voorzieningen	- 510	- 513
3.1 Uitstaand politiek risico	- 265	- 240
3.2 Uitstaand commercial risico	- 111	- 120
3.3 Verwachte schade	- 74	- 97
3.4 Vorderingen	- 60	- 55
3.5 Koersrisico	-	-
Totaal	478	404

N.B.: optelverschillen worden veroorzaakt door afronding

